

1. Paní Rozvodová

Paní Rozvodová se se svým mužem rozvedla před dvěma lety, kdy jejímu synovi Jakubovi byl teprve rok. Od té doby má paní Rozvodová syna ve své péči. V podstatě spolu nemluví, protože manžel se již před rozvodem začal zajímat o duchovno a nyní žije se sektou Hare Krišna a cestují po republice a zpívají písně po náměstích. Manžel však čas od času syna zajímá a vždy když jsou v Olomouci, syna chodí navštěvovat. Se synem mají v podstatě velmi dobrý vztah. Kuba se na něho vždy těší, jen je smutný, že tatínka nemůže vidat víc. Nyní paní doktorka paní Rozvodové doporučila, aby Jakuba nechala naočkovat proti pneumokokovi, protože ten by mohl Kubíkovi způsobit ohluchnutí. Paní Rozvodová s tím souhlasí, protože má o syna velký strach a chce ho chránit před nemocemi, pokud to jde. Paní doktorka však říká, že teď už musí s očkováním dát souhlas také pan Rozvodový. S tím je ale problém, protože paní Rozvodová ví, že její manžel s tím nebude souhlasit. Žije totiž velmi přírodním životem a s očkováním nesouhlasí. Paní Rozvodová neví, co teď. Proč najednou musí dávat souhlas i otec? A co může dělat, když pan Rozvodový opravdu nebude souhlasit?

Odpověď

V tomto případě se nejedná o očkování, které by bylo povinné dle zákona č. 258/2000 Sb., nýbrž o nikoliv nezbytný zdravotnický výkon, který se poskytuje klasicky na základě informovaného souhlasu. V příkladu není zmíněno, kolik je malému Jakubovi let a nakolik je rozumově vyspělý, ale předpokládejme, že se jedná o dítě ve věku, v němž ještě samo není schopno posoudit význam a důsledky tohoto výkonu, a tak dopadá právo udělit informovaný souhlas na jeho zákonné zástupce, kterými jsou oba rodiče. Názor dítěte se zjišťovat dle § 35 odst. 1 Zákona č. 372/2011 Sb., bude zjišťován, ale vzhledem k nízkému věku nebude brán jako závazný.

Druhým problémem je řešení situace, v níž jeden z rodičů souhlasí s tímto výkonem, ale druhý nikoliv. Do nedávna účinná právní úprava řadila výkony, které jsou s to zanechat následky na zdraví dítěte, do kategorie o níž museli shodně rozhodovat oba rodiče, a dále řešila postup, jak je v případě neshody „rozsoudit“. Tento stav je již dnes minulostí, a souhlas i k očkování tak může udělit i pouze jeden rodič, a to i bez vědomí rodiče druhého. Ve většině případů tato změna vede k odstranění problému, který vznikl při nemožnosti druhého rodiče zastihnout, nicméně v tomto případě paradoxně došlo ke zhoršení postavení otce vzhledem k jeho možnostem jak naočkování syna zabránit.

Situace otce je v tomto případě problematická. Jako první řešení se nabízí komunikace obou rodičů, kteří by se měli pokusit najít racionální řešení. Pokud však domluva není možná, nezbyde otcí, než se obrátit na soud s žádostí o ustanovení kolizního opatrovníka, který by o očkování dítěte rozhodl místo rodičů, a to v duchu jeho nejlepšího zájmu. Spolu s návrhem na ustanovení opatrovníka může otec podat i návrh na vydání předběžného opatření, kterým by soud před rozhodnutím o ustanovení opatrovníka dočasně zakázal manželce udělit souhlas k očkování, se kterým otec nesouhlasí.